

w sprawie wniosku Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat wyrażoną w uchwale nr 282/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 maja 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym przez Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż argumenty oraz informacje dodatkowe przedstawione we wniosku Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat wyrażonej w § 1 uchwały nr 282/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 maja 2023 r.

Ocena, o której mowa w § 1 przedmiotowej Uchwały, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej.

Wynika ona stąd, iż kryteria:

- 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczenie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 - 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry,
 - 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.**

Pozostałe kryteria uznano za spełnione.

W § 2 przedmiotowej Uchwały Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowało następujące zalecenia związane ze zidentyfikowanymi uchybieniami w procesie kształcenia:

w odniesieniu do kryterium 3 zalecono:

- 1. Zaleca się rezygnację z egzaminu semestralnego i przeprowadzanie weryfikacji osiągnięcia i oceny efektów uczenia się na podstawie zaliczeń i egzaminów przeprowadzanych odrębnie na koniec każdego zajęcia z zastosowaniem odpowiednich metod weryfikacji.

2. Zaleca się stosowanie w ramach nauczania języka obcego na studiach pierwszego i drugiego stopnia metod weryfikacji pozwalających na stwierdzenie stopnia jego opanowania odpowiednio na poziomie B2 i B2+.
3. Zaleca się zwiększenie poziomu wymagań dotyczących stopnia zaawansowania i głębi wiedzy stawianych w ramach prac etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych, zgodnie z zapisem efektów uczenia się na poziomie 6 i 7 PRK.
4. Zaleca się zrezygnowanie z przeprowadzania weryfikacji osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się na platformie Moodle.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia deklaruje, że „weryfikuje wszystkie efekty uczenia się przewidziane dla poszczególnych przedmiotów w oparciu o metody przewidziane w kartach przedmiotów”. Egzamin semestralny jest dodatkową formą weryfikacji efektów uczenia się. „Zalecana przez PKA rezygnacja z egzaminu semestralnego nie umniejszałaby poprawności stosowanych metod, wszystkie efekty uczenia się byłyby nadal weryfikowane przy zastosowaniu prawidłowo dobranych metod. Władze Uczelni jednak skłaniają się do pozostawienia egzaminu semestralnego jako dodatkowego narzędzia, dodatkowej metody weryfikującej efekty uczenia się, ale także jako sprawnego narzędzia zarządzania procesem dydaktycznym”. Ponadto Wnioskodawca podkreśla, że „egzamin semestralny nie składa się wyłącznie z pytań testowych, te dla przykładu na poziomie studiów pierwszego stopnia stanowią 60% punktów tylko w semestrach 1 i 2, w semestrach 3 i 4 odpowiednio 50%, a w piątym nie ma wcale pytań testowych, co łącznie pozwala na uzyskanie znacznie mniej niż 50% puli punktów. Pozostałe to zadania obliczeniowe, typu case study, a w 5 semestrze zadania typu case o charakterze interdyscyplinarnym, co pozwala sprawdzić umiejętności studenta w zakresie sprawnego wykorzystanie umiejętności i wiedzy z różnych przedmiotów jednocześnie”.

Odnosząc się do zalecenia nr 2 Uczelnia podkreśla, że na studiach stacjonarnych I stopnia „studenci ćwiczą mówienie na każdych zajęciach, w każdym semestrze podchodzą do 2 testów ustnych: w środku semestru i na końcu semestru. Na zajęciach ćwiczą różne formy korespondencji biznesowej, której konwencja, typowe struktury, utarte frazy czy charakterystyczne zwroty są testowane na teście zaliczeniowym pisanym na koniec każdego semestru. Na tym teście znajdują się też pytania o terminy biznesowe i słownictwo, które używane było podczas zajęć oraz zadania testujące rozumienie tekstu biznesowego. W ten sposób sprawdzane są efekty uczenia się, zatem weryfikuje się kompetencje zarówno w mowie, jak i w piśmie”. Na studiach niestacjonarnych Uczelnia podjęła działania naprawcze, zwiększając znacząco liczbę godzin kontaktowych w programie studiów. „W konsekwencji tego, znacząco zwiększają się także możliwości weryfikowania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się i wzorem studiów stacjonarnych realizowane będą także testy ustne”. Na studiach II stopnia „Weryfikacja efektów języka obcego na poziomie B2+ polega na sprawdzeniu opanowania słownictwa związanego ze specyfiką kierunku, a nie zaawansowania i głębi wiedzy. A tę specyfikę na studiach drugiego stopnia zapewnia realizacja przedmiotów: Business Communication, Modern Economics (to są przedmioty obowiązkowe) oraz Project Management, Managerial Economics, Strategic Financial Decisions (to przedmioty specjalnościowe do wyboru, student musi wybrać jeden z nich)”.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego niskiego poziomu prac etapowych Uczelnia wskazuje, że „natomiast jednocześnie poziom prac dyplomowych dostał oceniony jako wysoki, zatem mimo nawet niższych przy wybranych przedmiotach wymagań efekt finalny procesu kształcenia jest na co najmniej zadowalającym poziomie, co świadczy o zdolności Uczelni do zapewnienia jakości kształcenia na dobrym poziomie, i niwelowania ewentualnych niedostatków na poszczególnych przedmiotach na etapie przedmiotów realizowanych na wyższych latach, w szczególności zaś w ramach seminariów i przygotowywanych prac dyplomowych”. Podjęte zostały działania naprawcze, ponieważ „dokonano modyfikacji kart przedmiotów odnośnie do zasad zaliczenia, w wielu z nich wprowadzono zapis, który uzależnia zaliczenie przedmiotu nie tylko od uzyskania minimalnej liczby punktów, ale także od konieczności zdobycia minimalnej (co najmniej 50%, w niektórych przypadkach 60%) liczby punktów z kluczowych dla zajęć formy weryfikacji efektów uczenia się”.

Odpowiadając na zarzut o nadmierne wykorzystywanie platformy Moodle w przeprowadzaniu egzaminów i zaliczeń Uczelnia podkreśla, że „w żadnym z przedmiotów udział punktów zdobywanych dzięki testom na platformie Moodle nie przekracza 24% puli punktów z przedmiotów kierunkowych pierwszego stopnia oraz 30% puli punktów z przedmiotów kierunkowych drugiego stopnia kształcenia, przypadki przekroczenia 20% puli punktów z przedmiotu są jednostkowe”. Uczelnia twierdzi, że „Nieprawdą też jest, że poprzez aktywności na platformie Moodle weryfikujemy wszystkie efekty uczenia się, a nawet jeśli w którymś przedmiocie tak się dzieje, to nie jest to jedyna forma weryfikacji efektów, do tego stosowane są także inne metody weryfikacji, jak np. projekty, prezentacje wyników pracy własnej, zadania problemowe, zadania obliczeniowe, dyskusja itp., co powoduje, że niektóre z efektów uczenia się są sprawdzane wielokrotnie”. Uczelnia podkreśla dodatkowo, że „wizytacja ZO oceniającego przypadała na okres, w którym prace etapowe oraz inne aktywności na zaliczenie przedmiotów musiały być z przyczyn obiektywnych przeniesione poza mury Uczelni (prace etapowe pochodzą z okresu pandemii), stąd nadreprezentatywne były aktywności na platformie Moodle”.

Uczelnia stoi na stanowisku, że podjęta działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Stanowisko Prezydium PKA

Przyjmując wyjaśnienia Uczelni, że egzamin semestralny jest dodatkową formą weryfikacji efektów uczenia się Prezydium PKA odstępuje od zalecenia nr 1. Uczelnia weryfikuje wszystkie efekty uczenia się przewidziane dla poszczególnych przedmiotów w oparciu o metody przewidziane w kartach przedmiotów. W raporcie z wizytacji stwierdzono, że „rodzaj, forma i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych są zróżnicowane i dostosowane do poszczególnych zajęć, a w szczególności przyjętych dla nich efektów uczenia się”. Problemem jest niski poziom wymagań stawianych studentom, a nie forma weryfikacji efektów uczenia się. Zespół oceniający analizując prace etapowe z języka obcego oraz prace etapowe z zajęć prowadzonych w języku obcym na studiach I i II stopnia znalazł podstawę do konkluzji, że prace te nie pozwalają na stwierdzenie stopnia jego opanowania odpowiednio na poziomie B2 i B2+. Prezydium PKA ocenia pozytywnie działania naprawcze mające na celu podniesienie poziomu wymagań stawianych studentom, jednak ich skuteczność możliwa jest do oceny w trakcie kolejnej wizytacji.

Ponowna analiza prac etapowych poddawanych ocenie w trakcie wizytacji potwierdza, że są zajęcia, w których weryfikacja efektów uczenia się odbywa się wyłącznie na platformie Moodle

(np. *zarządzanie finansami przedsiębiorstw* ćwiczenia). Dlatego zalecenie pozostaje aktualne. Przyjmując wyjaśnienia, że prace te powstawały w czasie pandemii COVID-19, w trakcie kolejnej wizytacji możliwa będzie ocena stopnia wykorzystywania platformy do przeprowadzania egzaminów i zaliczeń.

Deklarowane działania naprawcze podjęte przez Uczelnię idą we właściwym kierunku, jednak ocena ich skuteczności wymaga ponownej wizytacji.

Uzasadnione jest podtrzymanie zaleceń:

1. Zaleca się stosowanie w ramach nauczania języka obcego na studiach pierwszego i drugiego stopnia metod weryfikacji pozwalających na stwierdzenie stopnia jego opanowania odpowiednio na poziomie B2 i B2+.
2. Zaleca się zwiększenie poziomu wymagań dotyczących stopnia zaawansowania i głębi wiedzy stawianych w ramach prac etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych, zgodnie z zapisem efektów uczenia się na poziomie 6 i 7 PRK.
3. Zaleca się zrezygnowanie z przeprowadzania weryfikacji osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się na platformie Moodle.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Nie ma podstaw do zmiany oceny kryterium 3.

w odniesieniu do kryterium 4 zalecono:

1. Zaleca się zapewnienie prawidłowej obsady zajęć wskazanych w załączniku do uchwały.
2. Zaleca się rewizję podejścia do obsady zajęć i zapewnienie odpowiedniej obsady wykładów, konwersatoriów i pokrewnych zajęć, których prowadzenie wymaga uporządkowanej, szerokiej znajomości dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia wprowadziła zmiany w obsadzie zajęć, którą zakwestionowano w Uchwale Prezydium PKA nr 282/2023 z dnia 11 maja 2023. Pozostawiano wyłącznie obsadę zajęć prawo bankowe (wykład specjalnościowy) uszczegóławiając informacje na temat kompetencji osoby prowadzącej wykład. Uczelnia deklaruje, że „zapewnia odpowiednią obsadę zajęć, w szczególności zwracając uwagę, by zajęcia wykładowe prowadzone były przez osoby, których kompetencje odpowiadają uporządkowanej, szerokiej znajomości dorobku naukowego wypracowanego w danej dziedzinie, a zajęcia specjalizacyjne i ćwiczeniowe także przez osoby o bogatym i aktualnym doświadczeniu zawodowym”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia wprowadziła działania naprawcze, których efektem jest zmiana obsady zajęć zakwestionowanej w Uchwale Prezydium PKA. Zrewidowano podejście do obsady zajęć zapewniając odpowiednią obsadę wykładów, konwersatoriów i pokrewnych zajęć, których prowadzenie wymaga uporządkowanej, szerokiej znajomości dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie.

Tym samym zaistniały przesłanki do podniesienia oceny kryterium 4 na „kryterium spełnione”.

W odniesieniu do kryterium 10 zalecono:

1. Zaleca się przeprowadzanie egzaminów końcowych z realizowanych wszystkich zajęć podstawowych i kierunkowych celem weryfikacji osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, uwzględniających pełny zakres treści, w miejsce „kluczowych treści”.
2. Zaleca się wprowadzenie w ocenie programu studiów skutecznych zasad uwzględniających ewaluację metod weryfikacji, dotyczących stopnia zaawansowania i głębi wiedzy, wszystkich zakładanych efektów uczenia się.
3. Zaleca się podjęcie systematycznych działań eliminujących brak kształtowania i weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji komunikacyjnych znajomości języków obcych odpowiednio na poziomie B2 i B2+ na studiach pierwszego i drugiego stopnia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia zwraca uwagę na to, że „Nie ma obowiązku prawnego nazywania form weryfikacji efektów uczenia się jak to zwyczajowo przyjęto jako egzaminy czy zaliczenia itp. Ustawodawca co do nazewnictwa form weryfikacji pozostawia to uczelniom. Nie ma także obowiązku prawnego stosowania egzaminów w celu weryfikacji efektów uczenia się. Istotnym jest, na co ustawodawca zwraca uwagę, aby system weryfikacji efektów uczenia się obejmował weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się (zarówno odnośnie do wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych), a to Uczelnia w pełni realizuje. Rezygnacja z egzaminu semestralnego, nawet jeśli nie wprowadzi się sugerowanych w uzasadnieniu do uchwały egzaminów przedmiotowych, nic w tym względzie nie zmieni. Uczelnia nadal będzie weryfikować dzięki stosowanym na poziomie poszczególnych zajęć metodom, uznanym przez ZO za prawidłowe i poprawnie do efektów uczenia się dobrane, o czym mowa na stronie 2 niniejszego wniosku, wszystkie efekty uczenia się”. Ponadto Uczelnia podkreśla, że „nie zastąpiła egzaminem semestralnym egzaminów przedmiotowych, tylko w zupełnie inny sposób organizuje system weryfikacji efektów uczenia się, stosując przy tym wiele różnych metod, dopasowanych do rodzaju zajęć i ich treści”. W ocenie Wnioskodawcy widoczny jest „brak zrozumienia przez ZO stosowanych rozwiązań. Nad tym faktem ubolewamy, wierząc w to, że PKA jest partnerem w rozwoju uczelni i jakości kształcenia, a nie kontrolerem narzucającym określone rozwiązania, co byłoby zgodne z misją PKA i jej strategicznymi założeniami rozwoju”. W odniesieniu do zalecenia dotyczące kształcenia kompetencji językowych „zwiększono wymiar godzin kontaktowych, co pozwala na lepsze rozwinięcie i sprawdzenie umiejętności bezpośredniej komunikacji, a także wzbogacono metody weryfikacji efektów uczenia się o formy szczególnie dedykowane sprawdzaniu kompetencji komunikacyjnej, np. ustne testy na studiach niestacjonarnych (na studiach stacjonarnych realizowane już wcześniej) czy ustne prezentacje tematyczne na studiach drugiego stopnia. Te i inne działania (jak np. poszerzenie katalogu obowiązkowych przedmiotów realizowanych w języku obcym) świadczą o otwartości Uczelni na zmiany i dostosowania, jeśli w toku ewaluacji zostanie wykazana taka potrzeba”.

Jednocześnie Uczelnia zwraca uwagę, że „w ocenie kryterium 10, zgodnie ze standardami PKA zawartymi w załączniku do Statutu PKA, nie chodzi o weryfikację efektów uczenia się, ale o zasady tworzenia, zatwierdzania, modyfikacji i oceny programów (zob. Standard 10.1) oraz monitoring jakości kształcenia (zob. Standard 10.2). Ewentualna negatywna ocena spełnienia kryterium 10 musiałaby zatem opierać się na uzasadnionych zarzutach braku zasad tworzenia i oceny programów lub braku stosownego monitoringu. Tymczasem, oceny kryterium 10 przynajmniej częściowo dokonano w oparciu o standardy należące do kryterium 3. Podniesiony zarzut wprowadzenia egzaminu semestralnego, który - w opinii ZO – ma skutkować brakiem weryfikacji efektów uczenia się, w żaden sposób nie dowodzi braku zasad tworzenia i oceny programów lub braku monitoringu jakości kształcenia. Nie sposób zatem uznać, że skutecznie uzasadniono brak spełnienia standardu kształcenia 10.1 lub 10.2. Choć zatem Uczelnia wyraża przekonanie, że umiejscowienie uwag dotyczących weryfikacji efektów uczenia się przy kryterium 10 jest nieadekwatne do opisu standardów PKA, postanowiła jednak odnieść się do nich, ponieważ nie uważa ich za trafne również pod względem merytorycznym”.

Stanowisko Prezydium PKA

Po zapoznaniu się z dodatkowymi wyjaśnieniami Uczelni Prezydium PKA odstępuje od zalecenia nr 1. W odniesieniu do zaleceń nr 2, 3 i 4 we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiono nowych dokumentów lub faktów, które pozwoliłyby na zmianę oceny wewnętrznego systemu jakości kształcenia.

Dlatego nie ma podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie oceny „częściowo spełnione” w stosunku do kryteriów 3 i 10 Prezydium PKA stwierdza, iż nie zostały spełnione warunki do zmiany oceny wydanej w uchwale nr 282/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 maja 2023 r.

§ 2

Kolejne postępowanie oceniające kierunku zarządzania nastąpi w roku akademickim 2025/2026.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Tadeusz Stanisławski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/